RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

nr. 249.042 van 25 november 2020
in de zaak A. 229.864/IX-9664

In zake: Cas D'HAENENS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Fiers
kantoor houdend te 9000 Gent
Groot-Brittanniëlaan 12
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de UNIVERSITEIT GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jacky d'Hoest en Sabien Lust
kantoor houdend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het cassatieberoep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 26 december 2019, strekt tot de nietigverklaring van arrest nr. 5445 van 25 november 2019 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 13.640 van 23 januari 2020 is het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verzoekende partij heeft een toelichtende memorie ingediend.

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marijke Sterck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft gevraagd dat de procedure wordt voortgezet ten einde te worden gehoord.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 november 2020.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marijke Sterck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker schrijft zich in het academiejaar 2016-2017 in voor het schakelprogramma tot de *Master of Science* in de Industriële Wetenschappen.

Voor twee opleidingsonderdelen zal hij geen credit behalen: wiskunde I en wiskunde II.

3.2. Verzoeker schrijft zich in het academiejaar 2017-2018 in voor de opleiding *Master of Science* in de Industriële Wetenschappen: industrieel ont-

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

werpen. Hij behaalt een credit voor alle opleidingsonderdelen, waaronder ook de masterproef.

3.3. Daar verzoeker niet slaagt voor alle opleidingsonderdelen van het schakelprogramma en ook niet voldoet aan de tolerantievoorwaarden zoals bepaald in artikel 71, § 2, van het toepasselijke onderwijs- en examenreglement, wordt verzoeker niet geslaagd verklaard voor het schakelprogramma.

Omdat hij daardoor niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor de masteropleiding, wordt verzoeker ook daarvoor niet geslaagd verklaard.

3.4. Op 19 september 2019 stelt verzoeker het bij de verwerende partij georganiseerd administratief beroep in.

De beroepscommissie verklaart dit beroep ongegrond, waarop verzoeker beroep instelt bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

3.5. Bij het thans bestreden arrest nr. 5445 van 25 november 2019 verwerpt dit rechtscollege het beroep.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4. Het verzoek tot voortzetting van de procedure teneinde te worden gehoord, bevat eveneens een aantal argumenten ten gronde in repliek op het auditoraatsverslag.

Aangezien de procedureregeling inzake de cassatieberoepen niet in deze mogelijkheid voorziet, wordt het stuk uit het debat geweerd in de mate dat het méér inhoudt dan het loutere verzoek tot voortzetting teneinde te worden gehoord.

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

5. Het eerste middel is geput uit de schending van "het gelijkheidsbeginsel".

Verzoeker licht het middel toe in drie onderdelen.

In het *eerste middelonderdeel* 'de toegang tot de masteropleiding' voert verzoeker aan:

> "Doordat artikel 67, §2, 2° van het onderwijs- en examenreglement met betrekking tot het eerste jaar van de bacheloropleiding de volgende voorwaarden om te slagen zonder dat de student een credit heeft behaald voor alle opleidingsonderdelen bepaalt: […]
> doordat voor verzoeker, als student in een schakelprogramma, de bepalingen van artikel 71, §2 van het onderwijs- en examenreglement gelden: […]
> doordat, volgens de bestreden beslissing, het verschil in behandeling van beide categorieën studenten een redelijke verantwoording vindt in het feit dat een deliberatiebeslissing na een eerste bachelorjaar geen toegang biedt tot een masteropleiding aangezien er nog twee bachelorjaren zullen volgen, waarvoor dezelfde criteria van artikel 71, § 2 van het onderwijs- en examenreglement gelden;
> terwijl de vakken wiskunde I en wiskunde II behoren tot het vakkenpakket van het eerste bachelorjaar (waarvoor de criteria van artikel 67, § 2, 2° gelden), en niet tot het vakkenpakket van het afstudeerjaar van de bacheloropleiding (waarvoor de criteria van artikel 71, §2 gelden);
> terwijl tekorten die worden getolereerd in het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding definitief zijn getolereerd en een bachelorstudent dus kan afstuderen in een bacheloropleiding met een totaal van 18 gewogen tekortpunten, bestaande uit 12 tekortpunten in eerste bachelor én 6 tekortpunten in de daaropvolgende bachelorjaren;
> terwijl de redenering omtrent het al dan niet toegang krijgen tot de ma[s]teropleiding niet opgaat: de zogenaamde 'knip' in het hoger onderwijs was destijds nog niet doorgevoerd dus een bachelorstudent kon zonder geslaagd te zijn voor alle onderdelen van zijn bacheloropleiding een masteropleiding aanvatten aan de UGent (verzoeker werd nota bene zelf

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

toegelaten tot de masteropleiding zonder credits voor de vakken wiskunde I en wiskunde II verworven te hebben).”

In een *tweede middelonderdeel* ‘het aantal studiepunten van de opleidingen’ voert verzoeker aan:

> “Doordat de bestreden beslissing oordeelt dat het in redelijkheid te verantwoorden is dat binnen het curriculum van een schakelprogramma minder tekortpunten worden getolereerd omdat een schakelprogramma bestaat uit 45 tot 90 studiepunten terwijl een bacheloropleiding bestaat uit 180 studiepunten;
> terwijl de 180 studiepunten van de bacheloropleiding gespreid zijn over drie opleidingsjaren en één deliberatiepakket in de bacheloropleiding aldus bestaat uit 60 studiepunten en één deliberatiepakket in het schakelprogramma bestaat uit 45 à 90 studiepunten;
> terwijl de deliberatieregels als volgt gelden voor de bacheloropleiding: 12 tolereerbare tekortpunten voor het eerste deliberatiepakket van 60 studiepunten, meer 6 tolereerbare tekortpunten voor de overige deliberatiepakketten van 120 studiepunten, dus in totaal 18 tolereerbare tekortpunten over de volledige bacheloropleiding;
> terwijl er aldus afzonderlijke deliberatieregels gelden voor het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding, die niet aanzienlijk veel meer studiepunten bevat dan het deliberatiepakket van het schakelprogramma.”

In een *derde middelonderdeel* ‘het gewicht van het vak wiskunde II’ stelt verzoeker:

> “Doordat de bestreden beslissing stelt dat de trajecten niet met elkaar kunnen worden vergeleken omdat het vak wiskunde II in de bacheloropleiding een gewicht van 6 studiepunten heeft en in het schakelprogramma een gewicht van 3 studiepunten heeft;
> terwijl de inhoudelijke vereisten, de moeilijkheidsgraad, de beoogde competenties,… van een opleidingsonderdeel niet kunnen worden beoordeeld louter op basis van het gewicht in studiepunten;
> terwijl vaststaat dat de vakken inhoudelijk alleszins identiek zijn (stuk: ‘De vakken wiskunde I en II zijn inderdaad dezelfde vakken in het schakelprogramma als in de bacheloropleiding (…)’ en dus wel te vergelijken zijn.”

Beoordeling

6. Het cassatiemiddel gaat terug op het eerste middel uit het bestreden arrest.

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

In dit eerste middel voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen voert verzoeker aan dat er grote verschillen bestaan tussen de voorwaarden waaraan enerzijds studenten binnen een gewoon bachelortraject en anderzijds schakelstudenten moeten voldoen om voor hun traject te kunnen slagen.

7. Ter beoordeling van dit middel overweegt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen dat "[v]an een schending van het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel […] slechts sprake [kan] zijn wanneer de aangevoerde discriminatoire behandeling zich situeert tussen personen of groepen van personen die zonder afdoende en objectieve verantwoording verschillend worden behandeld terwijl zij zich in dezelfde of voldoende vergelijkbare situaties bevinden".

Verzoeker toont op generlei wijze aan dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen aldus de draagwijdte van het gelijkheidsbeginsel miskent.

8. De eerste rechter overweegt dat "voor zover een student in een bacheloropleiding en een student in een schakelprogramma al voldoende met elkaar vergelijkbaar zijn, de bestaande onderscheiden behandeling wat de deliberatienormen betreft, redelijk, objectief en pertinent verantwoord is".

Om tot dit besluit te komen, steunt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen op drie motieven, die door verzoeker in zijn cassatieberoep in drie onderdelen worden betwist.

Het middel van verzoeker is niet geadstrueerd als een juridische bewijsvoering omtrent het gelijkheidsbeginsel, maar komt in wezen neer op een uitnodiging aan de Raad van State om de beoordeling van de wettigheid van de beslissing van de verwerende partij over te doen, waarbij de Raad van State noodzakelijk kennis moet nemen van de feiten van het geding zoals het bestaan

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

van de zogenaamde ‘knip’ of het al dan niet “inhoudelijk alleszins identiek” zijn van bepaalde vakken.

De Raad van State treedt als cassatierechter niet in de beoordeling van de feiten.

9. Het eerste middel is niet ontvankelijk.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

10. In het tweede middel voert verzoeker de schending aan (*eerste onderdeel*) van de rechten van verdediging en (*tweede onderdeel*) van de hoorplicht:

> “[eerste onderdeel]
> Doordat de bestreden beslissing oordeelt dat de rechten van verdediging te dezen niet van toepassing zijn aangezien er in casu geen sprake is van een tuchtbeslissing;
> terwijl het recht van verdediging niet uitsluitend zou van toepassing zijn in gevallen van examentuchtbeslissingen;
> terwijl het recht van verdediging een fundamentele waarde vertegenwoordigt in elke Rechtsstaat en van meet af aan is gekoppeld aan elke betwisting die betrekking heeft op een recht of op een belang, waardoor het inherent is aan iedere jurisdictionele handeling waarvan het een noodzakelijk uitvloeisel is.
> [tweede onderdeel]
> Doordat de bestreden beslissing poneert dat er aan de hoorplicht is voldaan wanneer een student in staat geweest is om zijn standpunt middels het verzoekschrift op intern beroep op nuttige wijze kenbaar te maken, zoals in casu bepaald in artikel 100, § 4 van het onderwijs- en examenreglement;
> doordat de bestreden beslissing vervolgt dat de bepaling uit artikel 100, § 4 van het onderwijs- en examenreglement niet onbestaanbaar is met de onderwijswetgeving of de beginselen van behoorlijk bestuur en de interne beroepsinstantie kan beslissen zonder een hoorzitting te organiseren, zelfs nadat verzoeker daar expliciet om had gevraagd;
> terwijl het horen van verzoeker niet kon worden geweigerd aangezien de door de beslissing getroffen partij het vroeg, het handelde over een beslis-

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

sing die over zijn persoonlijk handelen en situatie ging en hij door de beslissing ongunstig werd geraakt;
terwijl de hoorplicht, als beginsel van behoorlijk bestuur, primeert op de eigen reglementering van de UGent, waardoor zij zich hier niet kan achter verschuilen;
terwijl een hoorplicht enkel toestaan op basis van stukken het beginsel ontdoet van zijn essentie."

Beoordeling

11. In het bestreden arrest stelt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen terecht vast dat wat voorligt geen examentuchtbeslissing is.

De eerste rechter stelt even terecht vast dat de rechten van verdediging niet van toepassing zijn. De "rechten van verdediging" zijn, daargelaten een door verzoeker niet aangehaald anders luidend voorschrift, niet van toepassing op een evaluatiebeslissing.

Het eerste middelonderdeel, dat uitgaat van het tegendeel, faalt naar recht.

12. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen stelt in het bestreden arrest vast dat artikel 100, § 4, van het onderwijs- en examenreglement bepaalt "dat de institutionele beroepscommissie het intern beroep uitsluitend op stukken behandelt" en overweegt:

"Het initiatiefrecht om een fysieke hoorzitting te houden, ligt bij de beroepscommissie.
Een dergelijke bepaling is niet onbestaanbaar met de onderwijswetgeving of de beginselen van behoorlijk bestuur. De student heeft, in het licht van de beginselen van behoorlijk bestuur, geen absoluut recht op een persoonlijke aanwezigheid en de interne beroepsinstantie kon beslissen zonder een hoorzitting te organiseren, zelfs nadat verzoeker daar uitdrukkelijk om had gevraagd."

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡

De hoorplicht vindt als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur geen toepassing wanneer de betrokken regelgeving de rechten van de bestuurde expliciet regelt.

Het tweede middelonderdeel, dat uitgaat van het tegendeel, faalt naar recht.

13. Het tweede middel faalt naar recht.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het cassatieberoep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op een rolrecht van 200 euro en een bijdrage van 20 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijfentwintig november tweeduizend twintig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,

bijgestaan door

Vera Wauters,	griffier.

De griffier **De voorzitter**

Vera Wauters **Geert Van Haegendoren**

‡CFLUNFIBB-BEDEEFQ‡